

Calma després de la tempesta

La cancellera alemanya Angela Merkel, moments després de pronunciar un discurs durant el XXI Congrés del seu partit, la Unió Cristianodemòcrata Alemanya (CDU), celebrat a Hannover a principis de desembre del 2007.

Tot apunta que la cancellera alemanya, Angela Merkel, tindrà un nou any força plàcid, sobretot perquè ja ha superat els mesos de presidència europea. Ara, haurà de girar la vista cap a les eleccions internes i, sobretot, a l'aparició d'una nova classe social que a Alemanya anomenen el "Prekariat".

El 2007 va ser l'any de la revelació internacional per a Angela Merkel. La cancellera alemanya va ser nomenada Miss Europa, com a presidenta semestral de la UE, i també Miss Món, com a líder de torn del G-8, el grup dels vuit països més poderosos del planeta. Per tant, ara, de cara al 2008, li toca tornar al terreny domèstic. Al llarg dels propers dotze mesos, té al davant eleccions a quatre *lander* i una situació de precampanya de cara a les generals del 2009, en rivalitat amb el seu soci de coalició, el Partit Socialdemòcrata, i mentre al país avança una nova classe socio-laboral: el "Prekariat".

Per tant, el 2008, ni grans cimeres ni fites històriques. Angela Merkel no enceta l'any amb grans reptes europeus, com el de tancar la crisi de la Unió Europea, perquè aquests deures ja els ha fet; ni tampoc amb proclames per a la lluita contra el canvi climàtic, perquè aquest punt també va quedar més que tractat el 2007, si més no sobre el paper. Merkel va assumir de gust tots dos lideratges, l'europeu i el climàtic,

i una reedició seria inflar artificialment el seu paper.

L'agenda política de la cancellera per al nou any arrenca a casa, amb dues cites a les urnes als estats federats de Hesse i de la Baixa Saxònia, el 27 de gener. Seguiran, un mes després, les eleccions a Hamburg, ciutat estat amb estatus de *land*, com els altres dos, i després, al setembre, les de Baviera, on l'hegemònica Unió Socialcristiana (CSU) estrena un nou líder, Günter Beckstein, el successor d'Edmund Stoiber, jubilat després de setze anys al capdavant de l'estat més pròsper d'Alemanya.

Tranquil·litat electoral. Les eleccions als *lands*, doncs, suposen quatre esdeveniments en què la Unió Cristianodemòcrata Alemanya (CDU) de Merkel no ha de patir, diuen les enquestes, perquè o bé repetirà sense problemes com a força més votada o bé deixarà el mèrit al seu partit agermanat, la CSU, en el cas bavarès. Els líders dels estats governats per la CDU –sobretot Roland Koch a Hesse i Christian Wulf a la Baixa Saxònia– han passat de ser rivals interns a súbdits agraïts de la popularitat de Merkel. El nou líder bavarès no té cap espina clavada del passat, com era el cas de Stoiber, que mai no es va empassar que una dona, i de l'est, arribés a la cancelleria, empresa en què ell va fracassar el 1998. Seria, més que una maratò electoral, un passeig per a Merkel i les files conservadores. Si no fos que el soci socialdemòcrata ha de començar a agafar embranzida per evitar estavellar-se de valent en les generals del 2009.

Socis al consell de ministres de Berlín, rivals a les urnes. Això és el que tard o d'hora comporta una gran coalició. Especialment si en els fins ara dos anys llargs de govern un dels socis, la CDU, ha deixat enrere la situació de gairebé empat amb què va començar la legislatura –Merkel va guanyar per la mínima el socialdemòcrata Gerhard Schröder–. Merkel és, ara per ara, una figura inqüestionada no només en l'àmbit internacional, sinó també dins la CDU, mentre que l'SPD ha perdut pes electoral, tant al centre, que la cancellera reivindica com a propi, com a l'esquerra, on amenaça la dissidència liderada per Oskar Lafontaine. L'SPD està necessitat d'acció i això l'obliga a "no adormir-se a la glòria", com acostuma a dir ella mateixa.

El vicecanceller estrella. De cop i volta, com si els alemanys s'haguessin cansat de veure tant d'èxit en una sola persona, ha sorgit una figura inesperada a les files socialdemòcrates: Frank Walter Steinmeier, ministre d'Exteriors de Merkel, nomenat vicecanceller fa un mes i mig després de la renúncia, per raons personals i políticament desgastat, de qui va ser el segon de Merkel, el titular de Treball Franz Müntefering. Es dona la circumstància que Steinmeier va esdevenir ministre de Merkel després d'haver estat "soldat" de l'anterior canceller Gerhard Schröder, de qui va ser ministre de la Cancelleria. Mentrestant s'ha tret del damunt l'etiqueta de tecnòcrata fred per escalar posicions en el rànquing de popularitat. D'aquesta manera, des de fa un mes, Merkel ja no és la número u entre els polítics més benvistos del país, sinó que ho és Steinmeier. Oficialment, no és ell l'encarregat d'esdevenir el candidat a la cancelleria de l'SPD a les generals

El seu principal
dèficit és la manca
d'un perfil social,
perquè aquest
no ha estat mai
el seu camp

del 2009; la funció recau en el president del partit, Kurt Beck. Però els analistes coincideixen a assenyalar que, arribada l'hora, pot haver-hi una decisió a favor de Steinmeier, sobretot si defensa aquesta quota de popularitat.

Cal tenir en compte, també, que Steinmeier té un seguit d'avantatges: com a titular d'Exteriors, no hauria de retre comptes entre els seus per algunes de les decisions en política interior del govern, la que realment fa mal al ciutadà, com ara les retallades socials, als aturats i als jubilats. La pregunta és, doncs: podrà Steinmeier eclipsar realment Merkel? El ministre d'Exteriors no ha estat mai home de partit, però això podria ser precisament el que l'afavorís, tenint en compte el mal moment de l'SPD. El seu principal dèficit és la manca d'un perfil social, precisament perquè aquest no

ha estat mai el seu camp. Però té temps encara per posar-se les piles, mentre acumula prestigi entre el ciutadà com a diplomàtic de pes internacional i "apaga focs" dels alemanys en perill a l'estranger, ja sigui perquè cauen a mans de segrestadors, a l'Iraq o a l'Afganistan, o bé perquè els ha d'anar a rescatar a les presons turques, com és el cas d'un menor, Marco, acusat de la violació d'una nena britànica, que finalment ha tornat a casa per Nadal.

El "Prekariat". Steinmeier no té discurs social, però a la cancellera Angela Merkel se li està esquarterant la imatge de país pròsper que la gran coalició ha sanejat després d'anys de constar com a "pecador" europeu en la qüestió del dèficit pressupostari. L'atur ha baixat en aproximadament un milió i mig de persones, respecte als més de cinc milions de l'últim any de Schröder. El descens ha estat fruit de les reformes laborals impulsades pel seu antecessor, però Merkel se n'ha apuntat els beneficis polítics. Mentrestant, Alemanya va camí del dèficit zero, diu la cancellera. I enmig d'aquesta prosperitat econòmica ha sorgit una nova classe social, impensable fa uns anys, a la qual ja s'anomena el "Prekariat". De cop i volta, hi ha alemanys pobres. Gent en situació d'atur crònic, perceptors d'un auxili social que s'ha retallat fins a extrems no assimilables per a una societat que, fins fa menys de cinc anys, semblava anquilosada a l'altre extrem, el "parasitisme social".

El toc d'alarma va sorgir arran del cas d'una nena de cinc anys morta de desnutrició a casa dels seus pares. Tot seguit van sortir a la llum un seguit d'altres casos de nens en situació d'abandonament familiar, víctimes no de maltractaments físics, sinó de la negligència dels adults i de la manca d'atenció d'uns assistents socials desbordats per la feina. Uns 2,5 milions de menors viuen en situació de pobresa en aquesta Alemanya que teòricament torna a ser rica. Merkel ha promès solucions a una situació que, més enllà dels drames personals de cada cas, remet al nou terme del vocabulari alemany, el "Prekariat". Però el degoteig de casos esfereïdors continua.

Gemma C. Serra
Berlín